

Motion till riksdagen 2024/25:1

av Gudrun Brunegård (KD)

Återbäring av del av värdet från elproduktion till närområdet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en modell för hur en del av värdet från elproduktion ska kunna komma befolkningen i det aktuella området till godo och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige står inför en omfattande energiomställning, med stora behov av utbyggnad av alla tänkbara energislag. I många fall påverkas lokalbefolkningen på ett negativt sätt. Typexemplet är vindkraftverk, som riskerar ge hälsoproblem på grund av lågfrekvent buller och oönskade skuggor, utöver förändrad landskapsbild och sjunkande fastighetspriser i det berörda området. Men det finns fler potentiella konfliktytor än vindkraft, som exempelvis vattenkraft, storskaliga solparker och elnät.

I Norge går fastighetsskatten för vattenkraftverken till kommunen där kraftverket finns, vilket skapat stor utvecklingskraft till landsbygden. Kommunerna med vattenkraft får varje år tillbaka mångmiljonbelopp till bygden, totalt omkring 1 miljard kronor. Det bidrar också till en helt annan inställning och acceptans till den lokala energiproduktionen. Hösten 2022 beslutade stortinget att införa en särskild avgift för produktion av vindkraftverk, som ska gå till vindkraftverkens värdkommuner. Satsen för 2024 är 2,3 öre per kWh producerad elkraft. Liknande modell finns i Finland. Våra grannländers erfarenheter kan vara intressanta för Sverige att ta del av.

Vår regering har tagit emot utredningen ”Värdet av vinden” (SOU 2023:18) och den har nu fått avtryck i regeringens budget. Det finns goda skäl till varför kommuner som bejakar investeringar som exempelvis vindkraftsparker ska kunna få något incitament till detta. Likaledes är det viktigt att enskilda som blir påverkade av en etablering – som exempelvis en vindkraftpark – ska kunna få rimlig ersättning för detta. Men utöver

investeringar i vindkraft behövs det även incitament för andra investeringar som är viktiga för att vi ska bli fossilfria.

Gudrun Brunegård (KD)